

TÝDEN V EU

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti

EUROSKOP.CZ

www.vlada.cz

Neformalno srečanje ministrov in ministrice za zunanje zadeve – Gymnich
Informal meeting of foreign affairs ministers - Gymnich

2. september 2021 - 3. september 2021 | September 2, 2021 - September 3, 2021
Brdo pri Kranju

Číslo 441
6. září 2021

V tomto čísle naleznete

Úvodník

Obnova v ČR v rámci nástroje
NextGenerationEU

Zasedání Rady pro spravedlnost
a vnitřní věci

Neformální zasedání ministrů
obran

EU a Afghánistán

Schválené rámcové pozice

Program evropských institucí

Úvodník

Milí čtenáři,

léto je u konce, a tak se můžeme těšit na postupný návrat k obvyklé četnosti a rytmu jednání a zasedání. Mezinárodní dění si také letos vyžádalo uspořádání schůzek během tradiční letní pauzy. Kvůli vývoji situace v Afghánistánu a také na litevsko-běloruských hranicích se v polovině srpna videokonferenčně setkali ministři zahraničních věcí, poslední srpnový den pak patřil Radě pro spravedlnost a vnitřní věci, která proběhla v Bruselu a soustředila se na možné dopady situace v Afghánistánu na migraci a bezpečnost.

Začátek září je ve znamení neformálních ministerských jednání, která pořádá Slovinsko coby předsednická země. V Kranji u Lublaně se 1. a 2. září sešli ministři obrany, 2. a 3. září ministři zahraničních věcí na tzv. Gymnichu a od 5. do 7. září zde jednají ministři odpovědní za zemědělství a rybolov.

Pro ČR začal tento týden výbornou zprávou. Na pondělní videokonferenční Radě pro hospodářské a finanční záležitosti dostal zelenou Národní plán obnovy ČR. První finanční prostředky na investice do modernizace ekonomiky a obnovy po koronavirové krizi by tak do ČR mohly dorazit už na přelomu září a října.

Ministři financí se znovu setkají v pátek a v sobotu na neformálním jednání v Kranji, kde se k nim připojí také guvernérů národních bank. Diskutovat se

bude mimo jiné regulace finančního sektoru, oživení ekonomik nebo budoucnost zdanění. Jednání bude v pátek předcházet tradiční schůzka Euroskupiny.

V úterý 7. září se na zámku Lednice uskuteční v pořadí šesté setkání ve Slavkovském formátu na nejvyšší úrovni. Předseda vlády ČR, který setkání hostí, zde přivítá slovenského premiéra Eduarda Hegera a rakouského kancléře Sebastiana Kurze a bude s nimi diskutovat o aktuální bezpečnostní situaci v Afghánistánu a jejich možných dopadech na bezpečnost EU a migraci, o post-covidové obnově hospodářství, vývoji pandemie covidu-19 a dalších aktuálních tématech.

Intenzivně pokračují také přípravy předsednictví ČR v Radě EU, práce na nich nepolevily ani během letní přestávky. Vláda v pondělí 23. srpna schválila Zprávu o naplňování úkolů spojených s předsednictvím ČR v Radě EU. Ta souhrnně popisuje dosavadní přípravu předsednictví ve všech rovinách, zároveň hodnotí připravenost české státní správy na předsednictví a identifikuje oblasti, ve kterých je třeba postup upravit a přizpůsobit ho aktuálním výzvám, aby bylo předsednictví úspěšné.

Právě na základě vyhodnocení dosavadních příprav bylo rozhodnuto o navýšení rozpočtu o 200 milionů korun a také o dalším posílení personálního zajištění příprav. Kromě programových priorit, jejichž finální podobu ovlivní vedle podzímních voleb také pracovní program Komise na rok 2022 nebo výsledky předchozích předsednictví, se přípravy soustředí hlavně na organizační a logistické zajištění akcí, které se během našeho předsednictví uskuteční, doprovodný kulturní program nebo zajištění mediálního pokrytí.

Obnova v ČR v rámci nástroje NextGenerationEU

Dne 6. září 2021 byl na jednání Rady pro hospodářské a finanční věci podpořen český Národní plán obnovy. Po shválení písemnou procedurou se v dohledné době očekává vyplacení 13 % z určené celkové alokace pro ČR, v rámci tzv. předběžného financování.

ČR se tak připojí k 16 členským státům, jejichž plán obnovy byl dosud schválen Radou. Na základě plánů mohou státy čerpat podporu z Nástroje pro oživení a odolnost, největší složky finančního nástroje pro hospodářské oživení NextGenerationEU.

Nástroj NextGeneration EU je bezprecedentním rámcem, v němž jsou prostředky získávány nad rámec klasického víceletého rozpočtu EU na finančních trzích. Jedná se o přibližně 750 mld. eur (v cenách z roku 2018), které jsou přerozdělovány prostřednictvím **7 finančních nástrojů** (Nástroje pro oživení a odolnost, REACT-EU, Fondu pro spravedlivou transformaci, Rozvoje venkova, InvestEU, Horizontu Evropa a RescEU). Pomoc na podporu **oživení pro soudržnost** a území Evropy – React-EU

a Fond pro spravedlivou transformaci - představují druhou a třetí nejvyšší alokaci v NextGenerationEU.

Investiční nástroj React-EU pomáhá státům reagovat na pandemickou krizi a její dopady. React-EU lze chápat jako prioritní podosu Integrovaného regionálního operačního programu. Alokace pro ČR pro rok 2021 byla v případě React-EU stanovena na 21,7 mld. Kč. Očekává se, že Komise ještě tento rok v říjnu navýší rozpočet React-EU o dalších zhruba 5 miliard Kč, tedy přibližně na **26 miliard Kč**.

V souvislosti s cílem **zelené transformace** schválila Rada EU 7. června 2021 vytvoření Fondu pro spravedlivou transformaci (FST) ve výši 17,5 mld. eur. Fond zajišťuje pomoc regionům nejvíce zasaženým důsledky transformace na klimatickou neutralitu. V ČR se jedná především o Karlovarský, Moravskoslezský a Ústecký kraj. Podpora má za cíl zajistit dostatek pracovních míst pro pracovníky uhlénoho průmyslu a zabezpečení obnovy krajiny zasažené těžbou. /T. Nalejvač/

Zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci > Rada

Dne 31. srpna proběhlo v Bruselu mimořádné zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci. Českou republiku reprezentoval vicepremiér a ministr vnitra Jan Hamáček. Jednání bylo svoláno z důvodu rychle se vyvíjející situace v Afghánistánu.

Ministři diskutovali o vývoji situace, humanitární pomoci státům sousedícím s **Afghánistánem** a ochraně zranitelných osob, hlavně žen a dětí. Dále probrali ukončenou evakuaci a diskutovali o možnostech stabilizace regionu, případné migrační vlně, která by se mohla po převzetí moci Tálibánem vzednout, a dalším společném postupu v regionu. Ministři přijali **společné prohlášení** Rady.

V něm deklarují, že EU bude nadále pokračovat v koordinaci s mezinárodními partnery a to primárně s Organizací spojených národů a jejími agenturami, ve snaze o stabilizaci regionu. Cílem bude také zajistit, aby se humanitární pomoc dostala k potřebným obyvatelům,

tedy hlavně k ženám a dětem, a to jak v Afghánistánu, tak v okolních státech. EU a členské státy jsou na tuto pomoc připraveny vyhradit finanční prostředky. Unie také zvýší svou podporu třetím státům a to jak sousedících s Afghánistánem, tak případným tranzitním zemím, v nichž se již nyní nachází značné množství afghánských migrantů a uprchlíků.

Důležitou částí je apel na **boj proti nelegální migraci** a převaděčství. Ministři se shodli, že budou jednat společně, aby zabránili případné nekontrolované migrační vlně směrem do EU. Mělo by být také zabráněno pobídkám k nelegální migraci, proto je klíčová potřeba jednotné a koordinované vnější, ale i vnitřní komunikace. Z toho důvodu by měly být zahájeny cílené informační kampaně zaměřené na boj proti narativům používaným převaděči, a to i v on-line prostředí, které podněcují lidi k tomu, aby se vydávali na nebezpečné a nelegální cesty do Evropy. /P. Fábry/

Neformální zasedání ministrů obrany > Rada

Ve dnech 1. a 2. září proběhlo v Kranji neformální zasedání ministrů obrany. V rámci diskuze k operačnímu nasazení EU se ministři věnovali hodnocení evropského působení v Afghánistánu. Poté se dotkli také operací v Sahelu, Libyi či Mosambiku. Oběd se zástupci NATO a OSN byl znovu věnován reflexi situace v Afghánistánu. Plánovaná diskuze na téma Strategického kompasu byla přesunuta na ministerský seminář, který by se měl uskutečnit v říjnu. ČR na jednání zastupoval náměstek ministra obrany Jan Havránek.

Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell v úvodu jednání k **operačnímu zapojení EU** zdůraznil potřebu komplexního přístupu k Afghánistánu, jenž bude zahrnovat vojenské angažmá, rozvojovou pomoc i diplomatické úsilí, a apeloval na větší angažovanost EU v regionu. Dle komisaře Thierryho Bretona je pro EU hlavním poučením z afghánské krize potřeba budovat **strategickou autonomii EU**. Ministři se shodli, že současná situace v Afghánistánu poukázala na nedostatky ujnějšího přístupu k obraně a bezpečnosti, konkrétně především v oblasti

budování kapacit a související závislosti EU na USA.

Během debaty o působení EU v **Sahelu** ministři potvrdili své závazky vůči misi EUTM Mali a celému regionu obecně. Zdůrazňovali přitom přínos Evropského mírového nástroje (EPF) jako vhodného příspěvku k budování odolnosti partnerů. V diskuzi o misi v **Libyi** se ministři shodli, že nelze akceptovat, aby vybavení, které poskytuje EU, využívali jiní aktéři. Dále se ministři shodli, že budoucí aktivity plánované výcvikové mise EU v **Mosambiku** (EUTM MOZ) bude třeba koordinovat s lokálními aktéry. Nakonec byla diskutována možnost vyslání výcvikové mise EU na Ukrajinu.

Během **pracovního oběda se zástupci NATO a OSN** se debata opět soustředila na Afghánistán a reflexní procesy, které v návaznosti na tamní působení proběhnou v EU i v NATO. Zástupce generálního tajemníka OSN pro mírové operace Jean Pierre Lacroix také popsal aktuální situaci alokace humanitární pomoci v zemi a snahu o technická jednání na místě, aby se pomoc dostala potřebným. /L. Hadrava/

Zasedání výborů k situaci v Afghánistánu > Evropský parlament

Na společném zasedání výborů pro zahraniční věci (AFET) a rozvoj (DEVE) se členy delegace pro vztahy s Afghánistánem diskutovali poslanci Evropského parlamentu ve středu 1. září o nejnovějším vývoji situace v zemi se zástupci Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) a Komise.

Vývoj aktuální situace v Afghánistánu na úvod schůze shrnul zástupce ESVČ. Do tragické situace v zemi podle něj vstoupila řada aspektů. V uplynulých dnech došlo k velmi rychlému vývoji, kdy byla stažena vojska NATO a armáda USA. Prvořadou povinností je zajištění bezpečnosti místních orgánů, které s námi v uplynulých letech spolupracovali. V době jednání byla evakuace pozastavena a prověřovaly se další možnosti odchodu ze země, např. za využití pozemní cesty. Nebylo, zda dojde k opětovnému otevření civilní části letiště v Kábulu. Záměrem bylo, aby bylo afghánským občanům umožněno volně vycestovat.

Cílem bylo hledat způsoby, jak zabránit anebo zmírnit humanitární katastrofu, aby nedošlo k migrační krizi. Situace v zemi je velmi nejistá a není jasné, zda dokáže Talibán zemi řídit. Rusko, Čína, Katar, Pákistán a Turecko nadále provozují na území Afghánistánu svá velvyslanectví. Mezi členskými státy EU i G7 panuje shoda, že je nutné **navázat komunikaci s Talibánem** a pokusit se jejich kro-

ky ovlivnit. Zároveň musí platit přísná kondicionalita, aby Talibán umožnil odchod, těm, kteří tak chtějí učinit a aby nedošlo k trestání někdejších spolupracovníků mezinárodních sil. Afghánistán se **nesmí stát útočištěm pro teroristické síly**. Musí být zajištěn přístup k humanitární pomoci, vstup humanitárních organizací do země a dodržování lidských práv zejména v případě žen a menšin. Zastoupení EU bylo evakuováno do Bruselu. Nyní je nutné se vyhnout úplnému přerušení kontaktů s Afghánistánem. Úkolem je též vyhodnocení důvodů této katastrofy.

Podrobnosti týkající se humanitární situace předestřela zástupkyně Komise. Je zřejmé, že humanitární krize v Afghánistánu není ničím novým. 3,5 milionů lidí je vnitřně přesídlených zejména kvůli násilí z uplynulých měsíců. V zemi je akutní nedostatek potravin a hrozí zhroucení ekonomiky a nedostatek léků a zdravotnického materiálu. V následné debatě se příspěvky diskutujících poslanců týkaly zejména koordinace evakuace osob, potřeby komunikace s hnutím Talibán bez nutnosti uznání jeho vlády a možnosti reakce na vzniklou situaci ze strany EU. /J. Linková/

Schválené rámcové pozice > Informace

Rámcová pozice k návrhu **legislativního balíčku Komise ke sdělení klíčových informací pro UCITS fondy** (vypracovalo Ministerstvo financí)

Rámcová pozice k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2019/1153, pokud jde o přístup příslušných orgánů k **centralizovaným registrům bankovních účtů členských států skrz jednotný přístupový bod** (vypracovalo Ministerstvo financí)

Rámcová pozice k návrhu **nařízení o evropských zelených dluhopisech** (vypracovalo Ministerstvo financí)

Rámcová pozice ke sdělení Komise **Strategie pro financování přechodu k udržitelné ekonomice** (vypracovalo Ministerstvo financí)

Rámcová pozice ke sdělení Komise ke **Zprávě o právním státu 2021** (vypracoval Úřad vlády)

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o **obecné bezpečnosti výrobků** (vypracovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu)

Rámcová pozice k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o používání **obnovitelných a nízkouhlíkových paliv v námořní dopravě** a kterým se mění směrnice 2009/16/ES (vypracovalo Ministerstvo dopravy)

Rámcová pozice ke sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů „**NAIADES III – Posílení vnitrozemské vodní dopravy v Evropě**“ (vypracovalo Ministerstvo dopravy)

Rámcová pozice k doporučení Komise pro Rozhodnutí Rady o zmocnění k zahájení jednání o změně **Dohody mezi Evropskou unií a Japonskem o vzájemné právní pomoci v trestních věcech** (vypracovalo Ministerstvo (vypracovalo Ministerstvo spravedlnosti)

Program evropských institucí od 7. do 13. září > Informace

Neformální zasedání Rady pro zemědělství a rybnářství ve dnech 5. - 7. září 2021 v Kranji

Diskuzním tématem bude posílení dialogu mezi městskými a venkovskými oblastmi.

Neformální zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci ve dnech 10. až 11. září v Brdu

Na úvod zasedne Eurokupina, kterou následuje pracovní oběd guvernérů centrálních bank. Ministři financí budou v rámci oběda diskutovat použitelnost technologií blockchainu mimo oblast transakcí ve virtuálních měnách.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 441, týden od 30. srpna až do 5. září 2021 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz